

TUDNIVALÓK AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁT KÖVETŐ SZAKMAVÁLASZTÁSI LEHETŐSÉGEKRŐL

(Összeállította: Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara)

A jelenleg hatályban lévő 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről meghatározza a szakképzés intézményrendszerét, a szakmatanulás lehetőségeit és feltételeit.

Magyarországon az államilag elismert szakképesítéseket 23 szakmacsoportba, a szakgimnáziumokat 43 ágazatba sorolja az Országos Képzési Jegyzék (OKJ - 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet).

Szakmacsoportok	Szakközépiskolai ágazatok
1. Egészségügy	I. Egészségügy
2. Szociális szolgáltatások	II. Egészségügyi technika
3. Oktatás	III. Szociális
4. Művészet, közművelődés, kommunikáció	IV. Pedagógia
5. Gépészet	V. Képző- és iparművészet
6. Elektrotechnika-elektronika	VI. Hang-, film és színháztechnika
7. Informatika	VII. Bányászat
8. Vegyipar	VIII. Épületgépészet
9. Építészet	IX. Gépészet
10. Könnyűipar	X. Kohászat
11. Faipar	XI. Villamosipar és elektronika
12. Nyomdaipar	XII. Távközlés
13. Közlekedés	XIII. Informatika
14. Környezetvédelem-vízgazdálkodás	XIV. Vegyipar
15. Közgazdaság	XV. Vegyész
16. Ügyvitel	XVI. Építőipar
17. Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció	XVII. Könnyűipar
18. Vendéglátás-turisztika	XVIII. Faipar
19. Egyéb szolgáltatások	XIX. Nyomdaipar
20. Mezőgazdaság	XX. Közlekedéssépítő
21. Élelmiszeripar	XXI. Közlekedés
22. Rendészet, honvédelem és közszolgálat	XXII. Közlekedésgépész
23. Vízügy	XXIII. Környezetvédelem
	XXIV. Közgazdaság
	XXV. Ügyvitel
	XXVI. Kereskedelem
	XXVII. Vendéglátóipar
	XXVIII. Turisztika
	XXIX. Optika
	XXX. Szépészet
	XXXI. Agrár gépész
	XXXII. Erdészet és vadgazdálkodás
	XXXIII. Mezőgazdaság
	XXXIV. Kertészet és parképítés
	XXXV. Földmérés
	XXXVI. Élelmiszeripar
	XXXVII. Sport

	XXXVIII. Rendészet és közszolgálat XXXIX. Közművelődés XL. Közlekedés, szállítmányozás és logisztika XLI. Vízügy XLII. Előadóművészet XLIII. Honvédelem
--	--

A szakképzés intézményei elnevezéseikben változtak:

A korábbi

- ▶ a) **szakközépiskolai nevelés-oktatás szakgimnáziumban,**
- ▶ b) **szakiskolai nevelés-oktatás szakközépiskolában,**
- ▶ c) speciális és készségfejlesztő szakiskolai nevelés-oktatás **szakiskolában** folyik.

a/ Szakgimnázium: a név jelzi, hogy az intézmény szakirányú felkészítést végez, érettségit ad, felsőoktatási intézményben történő továbbtanulásra jogosít.

Főbb jellemzői:

- 4 + 1 éves képzés,
- jelentős mennyiségű szakmai tárgyat oktatnak már a 9-12. évfolyamon is,
- az érettséginek része a közismereti mellett az ágazathoz tartozó szakmai érettségi,
- A 10. és 11. évfolyamon összefüggő (nyári) szakmai gyakorlaton kell részt venni,
- lehetőség van mellék-szakképesítés érettségi előtti választására, vagy helyette más tantárgyak szakmai tartalmának megerősítésére,
- 11. és 12. évfolyamon meghatározott feltételek mellett lehetőség van tanulószereződés kötésére.
- **Továbbtanulási utak:**
 ágazaton belüli szakmai **OKJ-s végzettség 1 év alatt (13. évfolyamon), technikus szint**
 ágazaton kívüli szakmai **OKJ-s végzettség 2 év alatt (13-14. évfolyamon),**
 ágazaton belüli továbbtanulásnál kreditátvitel a **felsőoktatásba.**

b/ Szakközépiskola: a tanuló három év alatt megszerezheti szakmai végzettségét, OKJ-s bizonyítványát gyakorlatorientált képzésben, majd ezt követően választásától függően két év alatt érettségijéhez juthat.

Főbb jellemzői:

- 3 éves a képzés,
- a legalább 10. osztályt végzettek, vagy érettségivel rendelkezők részére a képzési idő 2 év,

- közvetlenül szakképző évfolyamra iskoláznak be tanulókat, 9. évfolyamtól magas óraszámban szakmai tárgyakat oktatnak,
- a közismereti képzés aránya az összes képzési időn belül egyharmadot képvisel,
- 9. évfolyamon a gyakorlati oktatás iskolai tanműhelyben vagy kizárólag gyakorlati képzési célt szolgáló vállalati tanműhelyben történik,
- I. tanév II. félévében (február-április) szintvizsgát kell tenni,
- kötelező a nyári összefüggő szakmai gyakorlat 9-10. évfolyamon (140-160 óra),
- a képzési idő végén záróvizsgát letéve „OKJ-s szakmát” ad (szakképesítés),
- nem ad érettségi bizonyítványt, de lehetőséget ad rövidebb idő alatt (2 év) annak megszerzésére.

c/ **Szakiskola:** azokra az intézményekre vonatkozik, amelyek a sajátos nevelési igényű tanulókat készítik fel szakmai vizsgára, rész-szakképesítést adnak, emellett a munkába álláshoz, az életkezdéshez szükséges ismereteket nyújtanak nekik.

Tanulószerződéssel a gyakorlati képzésben

Szakképzési évfolyamon a tanuló gyakorlati képzése gazdálkodó szervezetnél **a tanuló és a gazdálkodó szervezet között gyakorlati képzés céljából megkötött írásbeli tanulószerződés** alapján folyik.

Megkötésének, módosításának, megszűnésének és megszüntetésének feltételeit a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény XIII. fejezete szabályozza.

A tanulószerződés megkötésének tanulóra vonatkozó előfeltételei:

- iskolai rendszerű szakképzésben magyarországi székhellyel működő köznevelési intézményben, nappali vagy felnőttoktatásban (esti, levelező) vesz részt
- az adott képzés első szakképzési évfolyamának kezdetétől az állam által elismert szakképesítésre történő felkészítés céljából költségvetési támogatásban részesíthető képzésben vesz részt,
- a szakképesítésre jogszabályban előírt egészségügyi feltételeknek, pályaalakmassági követelményeknek (ha ezt a szakmai és vizsgakövetelmény előírja) megfelel,
- aki szakiskolai képzésben eredményes szintvizsgát tett (amennyiben azt a szakmai és vizsgakövetelmények előírják).

Tanulószerződés-kötéssel keletkező kötelezettségek

1. A gazdálkodó szervezet a tanulószerződés megkötésével az alábbi kötelezettségeket vállalja:

- a gazdálkodó szervezet arra vállal kötelezettséget, hogy a tanuló számára – egészséges és biztonságos munkahelyen – a szakképzési kerettantervnek megfelelő gyakorlati képzésről és szakmai nevelésről gondoskodik,

- a tanuló gyakorlati képzés keretében csak a gyakorlati képzés szakképzési kerettantervében meghatározott feladat ellátására kötelezhető,
- a tanulót a gyakorlati képzést szervező a gyakorlati képzési feladattal összefüggő munkavédelmi oktatásban részesíti,
- a képzési idő alatt a gyakorlati képzés szervezőjének gondoskodnia kell a tanuló rendszeres orvosi vizsgálatáról,
- a szakmai záróvizsga gyakorlati részére a szakmai és vizsgakövetelmény és a szakképzési kerettanterv szerint történő felkészítésért a gyakorlati képzést szervező a felelős,
- a gazdálkodó kötelezettsége: díjfizetés a tanulósz szerződésben rögzítettek szerint, étkezési hozzájárulás, munkaruha és egyéni védőeszközök biztosítása, felelősségbiztosítás megkötése.

2. A tanuló tanulószerződés megkötésével járó kötelezettségei:

- a gyakorlati képzést biztosító szervezet képzési rendjét megtartja, annak a képzésre vonatkozó utasításait végrehajtja,
- a szakmai gyakorlati ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja,
- a biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat megtartja,
- nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a gyakorlati képzést szervező szervezet jogos gazdasági vagy egyéb érdekeit veszélyezteti.

A gyakorlati képzés ingyenes!

A gazdálkodó szervezet a szakképző iskolai tanulótól a gyakorlati képzésért nem fogadhat el hozzájárulást, nem kérhet, és nem fogadhat el költségtérítést.

A szakközépiskolai tanulmányi ösztöndíj:

A Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíj az **első-, hiány-szakképesítések körébe tartozó szakképesítésre** felkészítő, államilag támogatott nappali, iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók részére, tanulmányi eredményük alapján nyújtható támogatás.

Mértéke az első szakképzési évfolyam első félévében egységesen havonta 10 000 forint. Ezt követően tanulmányi eredmény szerint differenciált:

- 2,51 és 3,0 között 10 000 forint/hó
- 3,01 és 3,5 között 15 000 forint/hó
- 3,51 és 4,0 között 20 000 forint/hó
- 4,01 és 4,5 között 27 000 forint/hó
- 4,51 és 5,0 között 35 000 forint/hó

A tanuló jogosult az ösztöndíjra az első év első tanítási napjától az utolsó szakképzési évfolyamon a szakmai vizsga letételére kijelölt hónap végéig. Az ösztöndíj jövedelmi helyzettől független, viszont a tanulónak minimum a 2,51 tanulmányi átlageredményt el kell érnie. Évisméltó tanuló ösztöndíjban nem részesülhet. Az ösztöndíj mértéke 10- és 35 ezer forint között változik. Az összeget félévente állapítják meg tanulmányi eredménytől függően. (252/2016. VIII. 24. Kormányrendelet a Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíjról).